

Huisarts ziet meer insectenbeten

Patiënten gaan nog steeds vaak naar de huisarts met kleine kwalen, ondanks de (digitale) informatie die helpt bepalen met welke klachten zij wanneer naar de huisarts moeten gaan. Opvallend is ook dat huisartsen steeds vaker mensen met een insectenbeet zien. Dat blijkt uit een onderzoek van het NIVEL naar behandeling van kleine kwalen.

Het NIVEL onderzocht het aantal contacten en de bijbehorende medicatie voor twaalf kleine kwalen in de huisartsenpraktijk in de jaren 2011 en 2015. Het aantal contacten met de huisarts voor deze twaalf kleine kwalen bleef gelijk. Wel schreven huisartsen minder vaak medicatie voor: in 2015 kreeg 46% van de patiënten een recept mee, in 2011 was dit nog 58%. Opvallend was verder de toename van contacten voor insectenbeten (33%) en het vaker voorschrijven van tetracyclines (driemaal zo vaak als voorheen), zie [tabel]. Het is zeer aannemelijk dat dit komt door een toename van het aantal contacten na een tekenbeet en het daarbij voorschrijven van antibioticaprofylaxe, conform

Tabel Aantal contacten en meest voorgeschreven geneesmiddelen(groep) per kleine kwaal. Aantal contacten en voorschriften per 10.000 ingeschreven patiënten.

ICPC code	Omschrijving	Aantal contacten		ATC code	Omschrijving	Aantal voorschriften	
		2011	2015			2011	2015
S17	Schaafwond	83,1	106,4	D06AX	Overige antibiotica topisch gebruik	4,5	5,3
S20	Likdoorns	35,3	40,4	D01AE	Overige lokale antimyotica	4,5	4,9
R07	Niezen	39,9	40,3	R01AD	Corticosteroiden	21,0	18,9
D08	Flatulentie	7,7	9,3	A02BC	Protonpompremmers	1,6	1,2
S16	Kneuzingen	76,5	70,9	M01AB	Azijnzuurderivaten en verwante stoffen	2,1	1,1
D22	Wormen	19,0	20,5	P02CA	Benzimidazoolderivaten	4,3	3,0
S22	Klachten nagels	17,9	18,5	D01BA	Antimyotica voor systemisch gebruik	0,6	0,4
S89	Luieruitslag	17,9	14,3	D01AC	Imidazool- en triazoolderivaten	5,5	3,3
A72	Waterpokken	24,9	24,4	D06AX	Overige antibiotica topisch gebruik	0,9	1,0
S12	Beet/steek insect	88,0	117,8	J01AA	Tetracyclines	3,5	11,7
S74	Dermatomycosen	332,6	356,5	D01AC	Imidazool- en triazoolderivaten	105,0	77,9
R05	Hoesten	607,7	727,4	R05DA	Opiumalkaloiden	160,5	153,7

de richtlijn van het NHG.

Deze cijfers laten geen effect zien van de toename aan (digitaal) beschikbare informatie over twaalf kleine kwalen op bezoek aan de huisarts. Deze uitkomsten spreken eerder onderzoek over het effect van Thuisarts.nl op zorggebruik tegen. Dat onderzoek was overigens ook gebaseerd op NIVEL-cijfers.

Voor patiënten blijft het kennelijk ook met goede voorlichting moeilijk om te bepalen of hun klacht vanzelf overgaat of dat zij daarbij medische

hulp nodig hebben. Dat geldt zeker voor kleine aandoeningen met mogelijk grote gevolgen, zoals een tekenbeet. De huisarts kan dit onderscheid wel maken en hij heeft dan ook een belangrijke rol bij het geruststellen en adviseren van de patiënt. ■

Linda Flinterman

https://www.nivel.nl/sites/default/files/bestanden/Kleine_kwalen_huisartsenpraktijk2011_2015.pdf

Oncologische patiënten hebben baat bij vroege start palliatieve zorg

Bij standaard oncologische zorg voor patiënten voor wie geen genezing meer mogelijk is, start het palliatieve traject vaak pas laat. Dan rest er geen enkele ziekteremmende mogelijkheid en is de dood nabij. Eerder starten met palliatieve zorg, zodra duidelijk is dat er geen curatieve behandelingsopties zijn, geeft een betere kwaliteit van leven en een lagere symptoomlast.

Haun et al. vergeleken het effect van vroege palliatieve zorg met standaard oncologische zorg op kwaliteit van le-

ven, depressie, symptoomlast, en overleving van patiënten met gevorderde kanker. Zij zochten in het Cochrane-register, MEDLINE, Embase, CINAHL, Psychinfo, OpenGrey, en drie clinical-trialregisters tot oktober 2016.

De auteurs includeerden zeven randomized trials, met in totaal 1614 patiënten. Vergeleken met de gebruikelijke oncologische zorg verbeterde vroege palliatieve zorg de kwaliteit van leven significant (SMD 0,27; 95%-BI 0,15 tot 0,38). Uitgedrukt in de Functional Assessment of Cancer Therapy-General score (0 tot 100), nam de kwaliteit van leven van patiënten die vroege palliatieve zorg ontvingen gemiddeld toe met 4,59 (95%-BI 2,55 tot 6,46). Bij vroege palliatieve zorg werd een significant lagere symptoomlast gerapporteerd.

De effecten zijn klein, maar mogelijk klinisch relevant voor de terminale fase wanneer verder verlies van kwaliteit van leven optreedt. De auteurs vonden geen verschillen voor de uitkomstmaten depressie en overleving.

Dit systematisch literatuuroverzicht geeft aan dat als artsen bij oncologische patiënten met palliatieve zorg starten zodra duidelijk is dat er geen curatieve behandelingsopties meer zijn, deze patiënten in hun laatste levensfase meer kwaliteit van leven ervaren en minder symptoomlast rapporteren. ■

Marianne Dees

Haun HW, et al. Early palliative care for adults with advanced cancer. *Cochrane Database Syst Rev* 2017;6:CD01129.